

Dokument zasedanja

A9-0248/2020

8.12.2020

POROČILO

o izvajanju evropskega naloga za prijetje in postopkov predaje med državami članicami
(2019/2207(INI))

Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve

Poročevalec: Javier Zarzalejos

VSEBINA

	Stran
OBRAZLOŽITEV – POVZETEK DEJSTEV IN UGOTOVITEV	3
PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA.....	8
MNENJE ODBORA ZA USTAVNE ZADEVE.....	23
INFORMACIJE O SPREJETJU V PRISTOJNEM ODBORU.....	29
POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU V PRISTOJNEM ODBORU.....	30

OBRAZLOŽITEV – POVZETEK DEJSTEV IN UGOTOVITEV

Postopek in viri

Okvirni sklep o evropskem nalogu za prijetje (v nadaljnjem besedilu: ENP) iz leta 2002 je prvi instrument vzajemnega priznavanja na področju kazenskega prava EU in s tem instrument, pri katerem obstaja največ izkušenj v zvezi z vprašanjem vzajemnega priznavanja. Temelji na členu 31(a) in (b) ter členu 34(2)(b) nekdanje PEU, predlagala pa ga je Komisija v okviru nekdanjega tretjega stebra. Prenesti ga je bilo treba do 31. decembra 2003, kar pomeni, da imajo države članice z navedenim instrumentom že 16 let izkušenj. Pri njem sodelujejo vse države članice. To poročilo je priložnost za oceno uporabe mehanizma, vzpostavljenega z Okvirnim sklepom 2002/584/PNZ, v zadevnih državah članicah.

Kot je navedeno zgoraj, ta instrument temelji na načelu vzajemnega priznavanja, kar pomeni, da je treba evropske naloge za prijetje, izdane v eni državi članici, neposredno priznati in izvršiti v drugi državi članici, z izjemo nekaterih posebnih primerov.

Poročilo bo obravnavalo:

- ovire pri izvajanju na ravni držav članic;
- povezavo z dopolnilnimi instrumenti;
- izzive zaradi raznolikosti ukrepov, ki jih lahko države članice uporabijo pri izvrševanju ENP;
- učinek instrumenta v smislu varstva temeljnih pravic;
- priporočila za premostitev različnih izzivov pri njegovem izvajanju.

Poročevalec je zbral informacije in se med drugim oprl na naslednje vire:

- obsežno izmenjavo mnenj z deležniki na seji odbora LIBE, ki je potekala 20. februarja 2020;
- naknadno oceno učinka Službe Evropskega parlamenta za raziskave, objavljeno junija 2020;
- izmenjavo informacij z ustreznimi deležniki, kot so Evropska komisija, Eurojust, FRA, akademiki (vključno s poročilom EP o ENP iz leta 2016) in delavcev v stroki, ki uporabljajo instrument;
- poročilo Komisije o izvajanju z dne 2. julija 2020.

Splošni pregled izvajanja ENP

Od začetka veljavnosti Okvirnega sklepa 2002/584/EU o evropskem nalogu za prijetje

leta 2004 je na voljo precejšnja količina podatkov, čeprav obstajajo težave glede skladnosti zbranih podatkov in njihovega pravilnega razumevanja. Med njimi so, na primer, statistična odstopanja med izdanimi in izvršenimi ENP, pri katerih bi preprosto branje številke ustvarilo napačen vtis, da je stopnja izpolnjevanja nizka. Kot je pojasnila Komisija, to ne drži. Poleg tega obstaja znatno število nacionalnih sodb in sodb Sodišča, v katerih so dodatno pojasnjena nekatera vprašanja in ki kažejo, da so potrebne morebitne izboljšave ali konsolidacije. Poleg tega so v tem času delavci v stroki in organi EU, kot je Eurojust, pridobili veliko strokovnega znanja. Eurojust je na primer objavil celo vodnik sodne prakse Sodišča Evropske unije v zvezi z ENP. Vprašanje ENP so temeljito preučile tudi nevladne organizacije, na primer Fair Trials International, Svet odvetniških združenj Evrope (CCBE) v svojem poročilu iz leta 2016 in druge.

Na podlagi takih vhodnih podatkov je mogoče ugotoviti, da ENP načeloma deluje zadovoljivo. Vendar se je z uporabo instrumentov na nekaterih področjih pokazala potreba po dodatnih pojasnilih. Nanašajo se na:

- opredelitev načela *ne bis in idem*; v preteklosti je Sodišče Evropske unije jasno opredelilo vprašanje obveznega nepriznavanja na podlagi načela *ne bis in idem* iz člena 3(2) sklepa o ENP, pri čemer je bilo treba pojasniti vprašanje „istih dejanj“ in „izvršitve sankcije“;
- vprašanje več evropskih nalogov za prijetje iz različnih držav članic in njihovega vrstnega reda;
- vprašanje sorazmernosti – izdaja ENP za prekrške v nekaterih državah članicah; vprašanje je bilo obravnavano v priročniku o evropskem nalogu za prijetje;
- vprašanje dodatnih razlogov za nepriznanje, ki niso izrecno predvideni v okvirnem sklepu o ENP in se nanašajo na temeljne pravice, kot so razmere v zaporih ali neodvisnost sodstva; Sodišče EU je pojasnilo, da se člen 3 EKČP (člen 4 Listine) v celoti uporablja v zvezi razmerami v zaporih in nekaterimi osnovnimi zaščitnimi ukrepi za pošteno sojenje, kot sta neodvisnost in nepristranskost sodstva, pri čemer je uporabilo milejši standard za presojo (ne pa očitnega odrekanja sodnega varstva kot ESČP);
- vprašanja v zvezi z opredelitvijo pravosodnega organa, glede katerih je Sodišče EU pojasnilo, da so lahko odreditveni organi samo neodvisni tožilci in sodniki; v zvezi s tem je Eurojust pripravil vodnik za razlago različnih nacionalnih tožilskih sistemov;
- vprašanje dvojne kaznivosti v zvezi s presojo kaznivih dejanj, ki niso na seznamu 32 kaznivih dejanj, pri katerih je dvojna kaznivost izključena;
- vprašanje skladnosti z drugimi instrumenti v zvezi s pravicami osumljenca, kot so direktiva o tolmačenju in prevajanju v kazenskih postopkih, direktiva o pravici do obveščeniosti v kazenskem postopku in direktiva o dostopu do odvetnika, pa tudi z drugimi instrumenti vzajemnega priznavanja, kot sta Okvirni sklep Sveta 2008/909/PNZ z dne 27. novembra 2008 o uporabi načela vzajemnega priznavanja sodb v kazenskih zadevah, s katerimi so izrečene zaporne kazni ali ukrepi, ki vključujejo odvzem prostosti, za namen njihovega izvrševanja v Evropski uniji in Direktiva 2014/41/EU o evropskem preiskovalnem nalogu;

- vprašanje enotnega razumevanja nekaterih pojmov v zvezi z ENP, kot so enotno razumevanje ENP v kazenskem postopku (in pojem „pripravljenost za sojenje“), vprašanje stranskih kaznivih dejanj, roki, zahteve po obveščanju itd.

Glavne ugotovitve in priporočila poročevalca

Poročevalec na podlagi zgoraj navedenega želi poudariti naslednje.

a. Splošna vprašanja

Sistem ENP je glede na razpoložljive statistične podatke učinkovit in obstoječe težave omejenega obsega tega ne postavljajo pod vprašaj. Eden bistvenih vidikov njegove dodane vrednosti je, da se uporablja v vseh državah članicah EU; to je treba upoštevati in iz tega je treba izhajati pri morebitnih popravkih in izboljšavah.

b. Pretekla pravna vprašanja in vloga Sodišča Evropske unije ter druga orodja mehkega prava

Veliko nerešenih pravnih vprašanj bi se lahko obravnavalo s sodelovanjem med nacionalnimi sodišči in Sodiščem Evropske unije v okviru predhodnih vprašanj; v tem okviru so bili podani odgovori o opredelitvi „odreditvenega pravosodnega organa“ (sodišča in neodvisni tožilci); poudarjena sta bila prepoved mučenja, nečloveškega in ponižujočega ravnanja v zaporih ter pomen neodvisnosti nacionalnih pravosodnih sistemov; pojasnjeno je bilo načelo *ne bis in idem*, kot tudi povezava z drugimi instrumenti (o priznavanju zapornih kazni itd.). Poleg tega so se lahko vprašanja v preteklosti pojasnila z ukrepi mehkega prava, kot so priročniki o ENP, informativna obvestila Eurojusta ter usposabljanje sodnikov in strokovnjakov.

c. Dvojna kaznivost in nadaljnji razvoj območja svobode, varnosti in pravice

Dvojna kaznivost je bila v nekaterih primerih težavna predvsem zaradi različne razlage obsega preverjanj in vprašanja kategorij 32 kaznivih dejanj, pri katerih se ne preverja dvojna kaznivost; v zvezi s tem je potrebnih nekaj praktičnih in sodnih pojasnil. Zaradi nadaljnjega povezovanja bi bilo treba torej razmisliti o tem, da bi na seznam 32 kaznivih dejanj uvrstili še več kaznivih dejanj (na primer kazniva dejanja iz sovraštva ali kazniva dejanja zoper javni red in ustavno celovitost držav članic), ali celo o drugačnem pristopu znotraj okvirnega sklepa o evropskem nalogu za prijetje s tako imenovanim „negativnim seznamom“, kot je bil predviden v členih 27 in 28 prvotnega predloga Komisije o ENP (COM(2001)0522). V njem je Komisija navedla, da lahko vsaka država članica v skladu s členom 27 sestavi seznam dejanj, za katera vnaprej izjavi, da bo zavrnila izvršitev evropskega naloga za prijetje (sistem „negativnega seznama“). Na seznam se lahko vključijo dejanja, ki niso kazniva v državi članici, ki seznam sestavi, v drugih državah članicah pa so. Dejanja, ki so bila z leti dekriminalizirana (prekinitev nosečnosti, uživanje drog, evtanazija itd.), so tipični primeri dejanj, ki se utegnejo uvrstiti na ta seznam. Dekriminalizacijo je v teh primerih mogoče razumeti kot rezultat demokratične razprave v državi, ki zato ne soglaša več s sodelovanjem z drugimi državami, ki ta dejanja še vedno obravnavajo kot kazniva dejanja. Seznam bo zajemal tudi splošnejše vidike kazenske odgovornosti, kot je spodnja starostna meja za odgovornost. Seznam kaznivih dejanj iz tega člena je treba sporočiti generalnemu sekretariatu Sveta in Komisiji ter ga objaviti. Vendar bodo po objavi seznama morali preteči vsaj trije meseci, preden se bo država članica lahko zanesla, da se bodo izjeme v njem upoštevale.“

d. Skladnost

Poročevalec meni, da je eno glavnih vprašanj skladnost uporabe. Vzrok težav pogosto ni sam okvirni sklep o ENP, temveč predvsem razhajanja v razumevanju nekaterih pojmov. Komisija mora za zagotovitev enotnega razumevanja podati nekaj smernic ter po potrebi začeti postopke za ugotavljanje kršitev.

V zvezi s tem je pomembno, da obstaja jasna skladna vizija kazenskega prava EU in vzajemnega priznavanja v kazenskem pravu, pri čemer je treba upoštevati tudi obstoječo raven harmonizacije procesnih in temeljnih pravic v kazenskem pravu. Za takšno usklajenost je potrebno, da se ista rešitev uporabi v različnih instrumentih vzajemnega priznavanja, saj razlike med posameznimi primeri pomenijo, da zakonodaja ni ustrezna, prav tako pa ne koristijo delavcem v stroki. V okvirnem sklepu o ENP se na primer uporabljajo obvezni in neobvezni razlogi za nepriznanje, v drugih instrumentih pa le neobvezni, uporaba in opredelitev razloga za nepriznanje na podlagi temeljnih pravic bi morala biti sistematična, seznam razlogov za nepriznanje bi moral biti enak itd.

Ugotovljene težave v zvezi s skladnostjo se bodo reševale s praktičnimi ukrepi (usposabljanje delavcev v stroki), mehkim pravom (priročniki in priporočila), po možnosti z zelo ciljno usmerjeno zakonodajo (opredelitev pravosodnega organa, načela *ne bis in idem*, temeljnih pravic itd.) in dopolnilno zakonodajo (pripor pred sojenjem). Srednje- in dolgoročno se bo oblikoval tudi zakonik EU o kazenskih zadevah.

e. Usposabljanje

Usposabljanje je eden glavnih elementov za ustrezno uporabo ENP. V preteklih letih je bil na tem področju dosežen velik napredek s platformami, kot je EJTN, ki jo sofinancira Komisija in ki je uvedla posebno usposabljanje za sodnike in tožilce o instrumentih EU za vzajemno priznavanje in jezikovno usposabljanje. Žal se vse države članice in pravosodne šole tovrstnih usposabljanj ne udeležujejo redno. V zvezi s tem se bo preučila možnost uvedbe dodatne platforme EU, ki bi vključevala vse države članice EU in bi bila namenjena izmenjavi informacij in učenju, vključno s pregledom različnih nacionalnih sodnih praks v zvezi z ENP.

f. Uskladitev procesnih pravic in jamstev ter medsebojno zaupanje

Vzrok težav pogosto ni okvirni sklep o ENP, temveč pomanjkanje medsebojnega zaupanja, ki izhaja iz neuskajenosti nekaterih skupnih temeljnih procesnih pravic in standardov. Nekolikšen napredek je bil dosežen s šestimi direktivami o procesnih pravicah osumljencev, direktivo o pravicah žrtev in uskladitvijo nekaterih kaznivih dejanj v skladu s členom 83(1) PDEU. Prednostno pa je treba preučiti možnost dopolnilne zakonodaje na področju dopustnosti dokazov (pomembnost skupnih standardov v zvezi s končnimi sodbami in njihovim vzajemnim priznavanjem) in predvsem pripora pred sojenjem. Za razmere v zaporih v fazi pripora pred sojenjem obstaja pravna podlaga v členu 82(2) PDEU. Pri takšnih standardih bi si bilo treba prizadevati za doseganje najvišjih možnih standardov na tem področju in ne najnižjega skupnega imenovalca. Kot pri nekaterih direktivah v preteklosti se je treba izogniti nejasnim izjemam, ki bi jih države članice lahko široko uporabile (kot so omejitve pravice do odvetnika v predkazenskem postopku). V zvezi s tem bi morala Komisija nujno izdati opozorilo državam članicam, ki niso prenesle skupnih standardov, in po potrebi začeti postopek za ugotavljanje kršitev. Vzajemno zaupanje lahko okrepi le popolna zavezanost skupno dogovorjenim standardom.

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o izvajanju evropskega naloga za prijetje in postopkov predaje med državami članicami (2019/2207(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju členov 2, 3, 6 in 7 Pogodbe o Evropski uniji (PEU) ter člena 82 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),
- ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, zlasti členov 4, 47, 48 in 52,
- ob upoštevanju sodne prakse Evropskega sodišča za človekove pravice, ki se sklicuje na medsebojno priznavanje, temeljne pravice in obveznosti na podlagi člena 2 Evropske konvencije o človekovih pravicah (EKČP) o pravici do življenja¹;
- ob upoštevanju Okvirnega sklepa Sveta 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami²,
- ob upoštevanju Okvirnega sklepa Sveta 2008/947/PNZ z dne 27. novembra 2008 o uporabi načela vzajemnega priznavanja sodb in pogojnih odločb zaradi zagotavljanja nadzorstva nad spremljevalnimi ukrepi in alternativnimi sankcijami³,
- ob upoštevanju Okvirnega sklepa Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009 o spremembi okvirnih sklepov 2002/584/PNZ, 2005/214/PNZ, 2006/783/PNZ, 2008/909/PNZ in 2008/947/PNZ zaradi krepitve procesnih pravic oseb ter spodbujanja uporabe načela vzajemnega priznavanja odločb, izdanih na sojenju v odsotnosti zadevne osebe⁴,
- ob upoštevanju Okvirnega sklepa Sveta 2009/829/PNZ z dne 23. oktobra 2009 o uporabi načela vzajemnega priznavanja odločb o nadzornih ukrepih med državami članicami Evropske unije kot alternativni začasemu priporu⁵,
- ob upoštevanju poročil Komisije o izvajanju evropskega naloga za prijetje in postopkov predaje med državami članicami (COM(2005)0063 in SEC(2005)0267, COM(2006)0008 in SEC(2006)0079, COM(2007)0407 in SEC(2007)0979 ter COM(2011)0175 in SEC(2011)0430),
- ob upoštevanju revidirane različice priročnika o izdaji in izvrševanju evropskega naloga za prijetje,
- ob upoštevanju svojih resolucij z dne 15. decembra 2011 o pogojih izvrševanja pripora

¹Gl. sodbo ESČP z dne 9. julija 2019 v zadevi *Romeo Castaño* proti *Belgiji* o kršitvi postopkovnega vidika člena 2 EKČP (učinkovita preiskava).

²UL L 190, 18.7.2002, str. 1.

³UL L 337, 16.12.2008, str. 102.

⁴UL L 81, 27.3.2009, str. 24.

⁵UL L 294, 11.11.2009, str. 20.

in zaporne kazni v EU⁶ in z dne 27. februarja 2014 s priporočili Komisiji o reviziji evropskega naloga za prijetje⁷ ter 5. oktobra 2017 o zaporniških sistemih in razmerah v zaporih⁸;

- ob upoštevanju svojega stališča, sprejetega v pravi obravnavi 17. aprila 2019, o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa za pravosodje⁹,
- ob upoštevanju načrta Sveta iz leta 2009 za krepitev procesnih pravic osumljenih ali obtoženih oseb v kazenskih postopkih¹⁰,
- ob upoštevanju Direktive 2010/64/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. oktobra 2010 o pravici do tolmačenja in prevajanja v kazenskih postopkih¹¹,
- ob upoštevanju Direktive 2012/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2012 o pravici do obveščeni v kazenskem postopku¹²,
- ob upoštevanju Direktive 2013/48/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2013 o pravici do dostopa do odvetnika v kazenskem postopku in v postopkih na podlagi evropskega naloga za prijetje ter pravici do obvestitve tretje osebe ob odvzemu prostosti in do komunikacije s tretjimi osebami in konzularnimi organi med odvzemom prostosti¹³,
- ob upoštevanju Direktive (EU) 2016/343 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o krepitvi nekaterih vidikov domneve nedolžnosti in krepitvi pravice biti navzoč na sojenju v kazenskem postopku¹⁴,
- ob upoštevanju Direktive (EU) 2016/800 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2016 o procesnih jamstvih za otroke, ki so osumljene ali obdolžene osebe v kazenskem postopku¹⁵,
- ob upoštevanju Direktive (EU) 2016/1919 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. oktobra 2016 o brezplačni pravni pomoči za osumljene in obdolžene osebe v kazenskem postopku ter za zahtevane osebe v postopku na podlagi evropskega naloga za prijetje¹⁶,
- ob upoštevanju Direktive 2014/41/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. aprila 2014 o evropskem preiskovalnem nalogu v kazenskih zadevah¹⁷,
- ob upoštevanju evropske ocene izvajanja evropskega naloga za prijetje, ki jo je

⁶UL C 168 E, 14.6.2013, str. 82.

⁷UL C 285, 29.8.2017, str. 135.

⁸UL C 346, 27.9.2018, str. 94.

⁹Sprejeta besedila, P8_TA(2019)0406

¹⁰UL C 295, 4.12.2009, str. 1.

¹¹UL L 280, 26.10.2010, str. 1.

¹²UL L 142, 1.6.2012, str. 1.

¹³UL L 294, 6.11.2013, str. 1.

¹⁴UL L 65, 11.3.2016, str. 1.

¹⁵UL L 132, 21.5.2016, str. 1.

¹⁶UL L 297, 4.11.2016, str. 1.

¹⁷UL L 130, 1.5.2014, str. 1.

pripravila Služba Evropskega parlamenta za raziskave junija 2020,

- ob upoštevanju poročila Komisije z dne 2. julija 2020 o izvajanju Okvirnega sklepa Sveta z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (COM(2020)0270),
- ob upoštevanju ocene evropske dodane vrednosti evropskega naloga za prijetje, ki je bila zaključena januarja 2014 na zahtevo EPRS, ter ocene stroškov za neukrepanje na ravni EU glede procesnih pravic in razmer v zaporih, ki jo je decembra 2017 pripravila EPRS,
- ob upoštevanju končnega poročila Sveta z dne 27. maja 2009 o četrtem krogu medsebojnega ocenjevanja – dejanska uporaba evropskega naloga za prijetje in ustreznih postopkov predaje med državami članicami,
- ob upoštevanju poročila Komisije z dne 26. septembra 2019 o izvajanju Direktive 2013/48/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2013 o pravici do dostopa do odvetnika v kazenskem postopku in v postopkih na podlagi evropskega naloga za prijetje ter pravici do obvestitve tretje osebe ob odvzemu prostosti in do komunikacije s tretjimi osebami in konzularnimi organi med odvzemom prostosti (COM(2019)0560),
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 13. decembra 2018 o vzajemnem priznavanju v kazenskih zadevah – „Spodbujanje vzajemnega priznavanja s krepitvijo medsebojnega zaupanja“¹⁸,
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 16. decembra 2019 alternativah odvzemu prostosti: uporaba kazni in ukrepov brez odvzema prostosti v kazenskem pravosodju¹⁹,
- ob upoštevanju strategije EU o pravicah žrtev (2020–2025) (COM(2020)0258),
- ob upoštevanju poročil nacionalnih, evropskih in mednarodnih nevladnih organizacij,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) 2018/1727 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. novembra 2018 o Agenciji Evropske unije za pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah (Eurojust)²⁰,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 30. septembra 2020 z naslovom Poročilo o pravni državi za leto 2020: stanje pravne države v Evropski uniji, (COM(2020) 0580),
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 7. oktobra 2020 o uvedbi mehanizma EU za demokracijo, pravno državo in temeljne pravice²¹,
- ob upoštevanju Opcijskega protokola h Konvenciji Združenih narodov proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju iz leta 2002,
- ob upoštevanju dela Agencije Evropske unije za temeljne pravice, zlasti poročil z

¹⁸ UL C 449, 13.12.2018, str. 6.

¹⁹ UL C 422, 16.12.2019, str. 9.

²⁰ UL L 295, 21.11.2018, str. 138.

²¹ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0251.

naslovom Prave v praksi: dostop do odvetnika in procesne pravice v kazenskih postopkih in postopkih na podlagi evropskega naloga za prijetje z dne 13. septembra 2019 („Rights in practice: access to a lawyer and procedural rights in criminal and European arrest warrant proceedings”), Razmere v zaporih v Evropski uniji: pravila in realnost z dne 11. decembra 2019 (Criminal detention conditions in the European Union: rules and reality) ter Odvzem prostosti in alternativne kazni: temeljne pravice pri premestitvah med državami članicami („Criminal detention and alternatives: fundamental rights aspects in EU cross-border transfers”) z dne 9. novembra 2016 ter zbirke podatkov o kazenskih pridržanjih, vzpostavljene decembra 2019,

- ob upoštevanju konvencij, priporočil in resolucij Sveta Evrope o vprašanjih v zvezi z zaporji in sodelovanju v kazenskih zadevah,
 - ob upoštevanju člena 54 Poslovnika ter člena 1(1)(e) sklepa konference predsednikov z dne 12. decembra 2002 o postopku odobritve samoiniciativnih poročil in Priloge 3 k temu sklepu,
 - ob upoštevanju mnenja Odbora za ustavne zadeve,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve (A9-0248/2020),
- A. ker je pravosodno sodelovanje v Uniji pomemben dejavnik za soočanje z okoljskimi, socialnimi, gospodarskimi in digitalnimi izzivi;
- B. ker je evropski nalog za prijetje (ENP) poenostavljen, čezmejni in hiter sodni postopek predaje, sprejet po terorističnih napadih 11. septembra, in je od uvedbe postal vodilni in najbolj splošno uporabljan instrument vzajemnega priznavanja v kazenskih zadevah;
- C. ker je ENP na splošno uspešen in je izročitve nadomestil s predajami; ker so se predaje s povprečno 50 dni v letu 2016 skrajšale na 40 dni v letu 2017, kadar posameznik s predajo ne soglaša, čeprav nekatere države članice zamujajo pri spoštovanju zahtev vzajemnega priznavanja ali pa jih ne izvajajo; ker so v redkih primerih države članice poročale o postopkih predaje, ki trajajo tudi 90 dni, če posameznik s tem ne soglaša;
- D. ker je bilo med letoma 2005 in 2016 izvršenih 43 000 od 150 000 izdanih evropskih nalogov za prijetje; ker te neobdelane številke ne dajejo jasne slike o uporabljeni metodologiji in splošnem uspehu, kot je pojasnila Komisija;
- E. ker pravosodno sodelovanje EU v kazenskih zadevah temelji na načelu vzajemnega priznavanja, ki ga je leta 1999 vzpostavil Evropski svet v Tampereju; ker je Lizbonska pogodba bistveno spremenila ustavni okvir EU in s členom 82 PDEU zagotovila izrecno pravno podlago za pravila in postopke za zagotavljanje vzajemnega priznavanja vseh oblik sodb in sodnih odločb;
- F. ker vzajemno priznavanje ni nov koncept, razvit na območju svobode, varnosti in pravice, temveč je bil prvotno razvito na notranjem trgu (logika zadeve *Cassis de Dijon*); ker pa ima vzajemno priznavanje v kazenskem pravosodju drugačno logiko in pravno podlago kot vzajemno priznavanje pravil za dostop do trga; ker ima vzajemno priznavanje na območju svobode, varnosti in pravice svoje posebnosti, saj vpliva na temeljne pravice in nacionalno suverenost ter ga je treba spodbujati s harmonizacijo

kazenskega materialnega in procesnega prava, zlasti v zvezi s procesnimi jamstvi; ker ima lahko vsako nazadovanje pri uporabi načela vzajemnega priznavanja v kazenskih zadevah negativne posledice in vpliva na njegovo uporabo na drugih področjih, kot je notranji trg;

- G. ker vzajemno priznavanje pomeni neposredno priznavanje sodnih odločb drugih držav članic in je nepriznavanje zgolj izjema, hkrati pa to pomeni, da sodna odločba ne bi smela biti zavrnjena na podlagi dejstva, da je izdana v drugih državi članici; ker uporaba vzajemnega priznavanja za odločbe drugih držav članic ni združljiva z revizijo takih odločb, razen če je bil izvedena na podlagi razlogov iz Okvirnega sklepa 2002/584/PNZ; ker sta pri izvajanju tega instrumenta najpomembnejša sodelovanje in medsebojno zaupanje med pristojnimi pravosodnimi organi; ker morajo biti medsebojno priznavanje in temeljne pravice tesno povezani;
- H. ker je za vzajemno priznavanje potrebno, da med državami članicami obstaja visoka raven medsebojnega zaupanja, ki bi moralo temeljiti na skupnem razumevanju pravne države in temeljnih pravic; ker Evropska unija v tem ključnem zgodovinskem trenutku potrebuje tako zaupanje, da bi se uspešno soočila s skupnimi izzivi; ker je krepitev zaupanja bistvenega pomena za nemoteno delovanje ENP;
- I. ker bi morala biti vzpostavitev mehanizma EU za demokracijo, pravno državo in temeljne pravice ključna za krepitev medsebojnega zaupanja, saj naj bi tako opozorili na področja, na katerih so potrebne izboljšave glede pravne države; ker slabo in nedosledno izvajanje okvirnega sklepa v nekaterih državah članicah ne krepiti tega medsebojnega zaupanja; ker bi bil mehanizem EU za demokracijo, pravno državo in temeljne pravice lahko koristen, da bi določili elemente za dosledno uporabo, kadar so izvršitve zavrnjene na podlagi kršitve temeljnih pravic, s čimer bi okrepili vzajemno priznavanje med državami članicami;
- J. ker medsebojno zaupanje zahteva, da države članice spoštujejo pravo EU, zlasti temeljne pravice, priznane z Listino, in pravno državo, npr. neodvisnost sodstva;
- K. ker ENP prispeva k razvoju in utrditvi območja svobode, varnosti in pravice; ker so člen 6 PEU o Listini o temeljnih pravicah in EKČP, členi 8, 15(3), 16 in 18 do 25 PDEU, direktive o procesnih pravicah in Direktiva 2012/29/EU o pravicah žrtev²² bistveni sestavni dela okvira za območje svobode, varnosti in pravice; ker bi lahko nepravilna uporaba evropskega naloga za prijetje škodovala policijskemu in pravosodnemu sodelovanju v Uniji, posameznikom in družinam ter delovanju schengenskega območja in temeljnim pravicam;
- L. ker članstvo v Evropski uniji pomeni spoštovanje vrste vrednot, kot so človekovo dostojanstvo, svoboda, demokracija, enakost, pravna država in spoštovanje človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin, kot je določeno v členu 2 Pogodbe o Evropski uniji in v pravnih sistemih držav članic v okviru njihovega izvajanja;
- M. ker mora Unija enakosti, ki ščiti, zagotoviti zaščito vsem žrtvam kaznivih dejanj²³, hkrati pa zaščititi pravice osumljencev in obtožencev; ker je EU sprejela instrumente za krepitev pravic žrtev, in sicer najrazličnejše instrumente poleg pridržanja in predaje

²²UL L 315, 14.11.2012, str. 57.

²³ Strategija EU o pravicah žrtev (2020–2025).

osumljencev in obsojencev;

- N. ker je Sodišče Evropske unije razjasnilo večino vprašanj glede nekaterih področij, povezanih z uporabo ENP, kot so načelo *ne bis in idem*²⁴, pravosodni organ²⁵, primarnost in uskladitev v EU²⁶, neodvisnost sodstva²⁷, temeljne pravice²⁸, dvojna kaznivost²⁹, razlogi za zavrnitev in izročitev državljanov EU tretjim državam³⁰; ker sodne odločbe hkrati ne morejo nadomestiti dobro zasnovane zakonodaje na ravni Unije;
- O. ker je dvojna kaznivost pojem mednarodne izročitve in je, čeprav teoretično komaj združljiva z vzajemnim priznavanjem, lahko v praksi morda potrebna v zelo omejeni obliki za zahtevane osebe v skladu s sodno prakso Sodišča Evropske unije; ker je dvojna kaznivost le neobvezen razlog za zavrnitev evropskega naloga za prijetje in se izvršitveni organi nanjo le redko sklicujejo; ker seznam kaznivih dejanj že brez dvojne kaznivosti vključuje širok nabor kaznivih dejanj, številna med njimi pa še niso dobro harmonizirana v državah članicah, tak seznam pa bi bilo treba ponovno oceniti in po možnosti razširiti po postopku iz člena 2(3) Okvirnega sklepa 2002/584/PNZ;
- P. ker pri vzajemnem priznavanju načeloma ne bi bila potrebna harmonizacija materialnega kazenskega prava in postopkov, vendar se je pri pravosodnem sodelovanju v praksi pokazalo, da je za lažje vzajemno priznavanje potrebna harmonizacija nekaterih in omejenih skupnih standardov in opredelitev v skladu s členom 82(2) PDEU; ker je bilo v zadnjih nekaj letih doseženega nekaj napredka, in sicer s sprejetjem šestih direktiv o procesnih pravicah, Direktivo 2012/29/EU o pravicah žrtev, alternativnimi ukrepi za ENP, kot je evropski preiskovalni nalog, ter harmonizacijo nekaterih kaznivih dejanj; ker pa se šest direktiv o procesnih jamstvih ne izvaja pravilno in v celoti, kar je zaskrbljujoče;
- Q. ker je Komisija poudarila, da so težave pri izvajanju nekaterih določb Direktive 2013/48/EU o pravici do dostopa do odvetnika in evropskega naloga za prijetje, zlasti kar zadeva možnost dostopa do odvetnika tako v izvršitveni in odreditveni državi članici; ker prenos drugih direktiv o procesnih jamstvih s posebnimi določbami o ENP (2010/64/EU, 2012/13/EU, 2016/800/EU in 2016/1919/EU) doslej ni bil zadosten, tudi ne glede upoštevanja načela o enakosti orožij;
- R. ker tudi drugi instrumenti prispevajo k reševanju vprašanj o evropskem nalogu za prijetje, npr. Direktiva 2014/41/EU o evropskem preiskovalnem nalogu in Uredba (EU) 2018/1805 o vzajemnem priznavanju sklepov o začasnem zavarovanju in sklepov o odvzemu³¹, ter uporabljajo načela vzajemnega priznavanja za druge vrste sodnih odločb;

²⁴ Sodba Sodišča, C-261/09, *Mantello*.

²⁵ Sodba sodišča, C-453/16 PPU, *Özçelik*; C-452/16 PPU, *Poltorak*; C-477/16 PPU, *Kovalkovas*; Združeni zadevi C-508/18 in C-82/19 PPU, *OG and PI*.

²⁶ Sodba Sodišča, C-399/11, *Melloni* ali C-42/17, *M.A.S. and M.B.*

²⁷ Sodba Sodišča, C-216/18 PPU, *Minister for Justice and Equality*.

²⁸ Sodba Sodišča, združeni zadevi C-404/15 in C-659/15 PPU, *Aranyosi and Căldăraru*; C-128/18, *Dorobantu*.

²⁹ Sodba Sodišča, C-289/15, *Grundza*.

³⁰ Sodba Sodišča, C-182/15, *Petruhhin*; C-191/16, *Pisciotti*; C-247/17 *Raugevicius*; C-897/19 PPU, *I.N. v. Ruska Federacija*; etc.

³¹UL L 303, 28.11.2018, str. 1.

- S. ker časovni načrt EU iz leta 2009 za krepitev kazensko procesnih pravic izpostavlja vprašanje o času preiskovalnega pripora; ker so razmere v zaporih v precej državah članicah problematične in morajo biti v skladu z vrednotami iz člena 2 PEU; ker v nekaterih državah članicah obstajajo vprašanja glede pravne države, kar se kaže tudi v sodbah Evropskega sodišča za človekove pravice;
- T. ker je Evropski parlament v svoji resoluciji z dne 27. februarja 2014 med drugim pozval k uvedbi obveznega razloga za zavrnitev, če obstajajo utemeljeni razlogi za sum, da izvršitev ukrepa ne bo v skladu z obveznostjo izvršitvene države članice po čl. 6 PEU in Listino; ker je bila leta 2017 v 109 primerih predaja osebe zavrnjena iz razlogov v zvezi s temeljnimi pravicami;
- U. ker morajo biti za vzajemno priznavanje delavci v stroki, vključno z odvetniki, specializiranimi za kazensko pravo, usposobljeni na področju prava EU;
- V. ker ima Eurojust osrednjo vlogo pri spodbujanju in usklajevanju izvršitev evropskega naloga za prijetje; ker se pri izvrševanju evropskih nalogov za prijetje vse več zahteva pomoč Eurojusta, kar znatno povečuje njegov obseg dela; ker je samo leta 2019 Eurojust prispeval k izvršitvi evropskih nalogov za prijetje v 703 novih primerih in v 574 primerih, ki so že bili v teku; ker je Eurojust skupaj z Evropskim javnim tožilstvom neodvisna in samostojna agencija;
- W. ker primerjave podatkov kažejo trend naraščanja števila evropskih nalogov za prijetje, število izdanih nalogov pa narašča iz leta v leto;
- X. ker bo usklajeno izvajanje ENP, skupaj s popolnim in pravilnim izvrševanjem direktiv o procesnih pravicah, večjo uporabo ukrepov, alternativnih ENP, in vzpostavitev minimalnih standardov na ravni EU, kot so pogoji v zaporu in priporu, preprečilo izbiranje najugodnejšega sodišča; ker je popolno in pravilno izvajanje ENP v vseh državah članicah nujno potrebno za pravilno oceno delovanja ustreznih zakonodajnih instrumentov in potrebe po morebitnih spremembah;

Splošna ocena izvajanja ENP

1. poudarja, da je ENP velik dosežek ter učinkovit in nepogrešljiv instrument za boj proti hudim čezmejnimi kaznivim dejanjem in za privedbo storilcev hudih kaznivih dejanj pred sodišče v državah članicah, kjer so potekali ali potekajo kazenski postopki, ter pozitivno vpliva na vzdrževanje območja svobode, varnosti in pravice; priznava, da je ENP znatno olajšal in izboljšal sodelovanje na področju predaj; vendar ugotavlja, da svet v zadnjih dvajsetih letih doživlja digitalno preobrazbo, ki je spremenila ekosistem kriminala;
2. ugotavlja, da obstajajo konkretne težave; meni, da te sistema ne postavljajo pod vprašaj ali ga ogrožajo, vendar kažejo, da ga je treba izboljšati in posodobiti ter da je treba ta vprašanja obravnavati, da bi odpravili nekatere pomanjkljivosti in tako okrepili splošni sistem ter zagotovili spoštovanje pravne države in temeljnih pravic v vseh državah članicah; ugotavlja, da sta schengensko območje in digitalna preobrazba ustvarila številne priložnosti za državljane EU; vendar opaža, da zaradi odprtih meja in novih tehnologij organi za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj ter sodstvo potrebujejo tudi učinkovita orodja za pregon hudih mednarodnih kaznivih dejanj;

3. ugotavlja, da so te težave v glavnem povezane z razmerami v priporu in v zaporih, sorazmernostjo, izvrševanjem procesnih jamstev iz prava EU v postopkih v zvezi z ENP, zlasti dvojnega pravnega zastopanja v izvršitveni državi in odreditveni državi, in usposabljanjem, posebnimi vprašanji pravne države, izvrševanjem zapornih kazni³², roki³³ in odločbami v odsotnosti; priznava, da se je v nekaterih zadevah pojavilo vprašanje dvojne kaznivosti³⁴; opaža, da v drugih zadevah obstaja nedoslednost pri uporabi razlogov za zavrnitev izvršitve ENP; poudarja tudi, da ni celovitega podatkovnega sistema za pripravo zanesljivih statističnih podatkov, tako kakovostno kot količinsko, o izdajanju, izvrševanju ali zavrnitvi ENP; poudarja, da te težave ne le spodkopavajo medsebojno zaupanje med državami članicami, temveč tudi terjajo davek v družbenem in ekonomskem smislu za zadevne posameznike, njihove družine in širšo družbo;
4. ugotavlja, da so bila nekatera vprašanja deloma obravnavana in da obstajajo poskusi za njihovo rešitev s kombinacijo mehkega prava (priročnik o ENP), vzajemnih ocen, pomoči Eurojusta, financiranja programov usposabljanja in nabora orodij za strokovne delavce v okviru programa EU za pravosodje, sodne prakse Sodišča Evropske unije in dopolnilne zakonodaje (Okvirni sklep 2009/299/PNZ in sprejetje direktiv o procesnih pravicah osumljencev in obtožencev, kot so določene v časovnem načrtu iz leta 2009, zlasti Direktive 2013/48/EU), čeprav ostajajo drugi problemi;
5. poudarja, da bi bilo treba ENP okrepiti in izboljšati s povečanjem njegove učinkovitosti, hitrosti in spoštovanja odločitev nacionalnih sodnikov, ob hkratnem upoštevanju sorazmernosti, saj eden od ciljev močnejše Unije zahteva popolno zaupanje držav članic v pravosodni sistem in sistem zaporov drugih držav, ta mehanizem pa je pri tem nepogrešljiv; opozarja, da lahko oslabitev vzajemnega priznavanja v kazenskih zadevah povzroči le njegovo oslabitev na drugih področjih, kar bi ogrozilo učinkovito izvajanje skupnih politik, kot je notranji trg;
6. ugotavlja, da protokola št. 21 in št. 22 k PEU zagotavljata poseben status dvema državama članicama – Irska ima možnost vključitve, Danska pa ne sodeluje v kazenskem pravu EU, kar pomeni, da sodelujeta v sistemu ENP, vendar ne nujno pri drugih instrumentih, na primer direktivah o procesnih jamstvih; poudarja pomen zagotavljanja doslednosti na področju svobode, varnosti in pravice;
7. poudarja, da se ENP ne bi smel zlorabljati za prekrške, kjer ni razlogov za pripor pred sojenjem; ponovno poudarja, da bi bilo treba uporabo ENP omejiti na huda kazniva dejanja, ko je to nujno potrebno in sorazmerno; poziva k uporabi manj vsiljivih pravnih instrumentov (na primer EPN), kadar je to mogoče, preden se izda ENP; poudarja, da bi morali odreditveni organi izvajati preverjanje sorazmernosti, ob upoštevanju (i) teže kaznivega dejanja, (ii) kazni, ki bo verjetno naložena, če bo oseba spoznana za krivo domnevnega kaznivega dejanja, (iii), verjetnosti, da bo osebi po predaji v odreditveni državi članici odvzeta prostost, (iv) učinka na pravice osebe, za katero se zahteva predaja, in njeno družino in (v) interese žrtev kaznivega dejanja; poziva države članice in njihove pravosodne organe, naj obravnavajo zadeve v zvezi z ENP, takoj ko se ENP

³² Sodba Sodišča, Popławski, C-579/15.

³³ Sodba Sodišča, Jeremy F., C-168/13 PPU.

³⁴ Sodba Sodišča, v skladu s smernicami iz sodbe v zadevi Grundza, C-289/15, ki se sklicuje na Okvirni sklep Sveta 2008/909/PNZ.

izda, da bi bil čas trajanja pripora pred sojenjem čim krajši;

8. poudarja, da je po mnenju Sodišča Evropske unije zavrnitev izvršitve evropskega naloga za prijetje izjema od vzajemnega priznavanja in jo je treba razlagati ozko³⁵, zgolj ko je možno uporabiti enega od razlogov za neizvršitev (člena 3 in 4 Okvirnega sklepa 2002/548/PNZ) ali eno od jamstev (člen 5 Okvirnega sklepa 2002/548/PNZ) ali na podlagi sodne prakse Sodišča;
9. poziva, naj se zavrnitev dovoli, če obstajajo trdni razlogi za domnevo, da bi bila izvršitev ENP nezdržljiva z izvajanjem obveznosti držav članic iz člena 6 PEU in Listine EU o temeljnih pravicah; poudarja, da mora izvršitvena država članica, kadar se neizvršitev utemeljuje s kršitvijo temeljnih pravic, pripisati resno tveganje kršitve temeljnih pravic in določiti razloge za zavrnitev izvršitve na podlagi dejanskih in objektivnih elementov, da bi se izognila pravni negotovosti in morebitni nekaznovanosti; opozarja, da je Listina EU o temeljnih pravicah v skladu s sodno prakso Sodišča Evropske unije skupni standard varstva temeljnih pravic v EU³⁶;

Priporočila za boljše delovanje ENP

10. poziva Komisijo, naj zagotovi jasne, razumljive, celovite in primerljive podatke, saj so obstoječi podatki zavajajoči in lahko dajejo napačen vtis o (ne)učinkovitosti ENP; poleg tega jo poziva, naj vzpostavi metodo, na podlagi katere bi države članice izpolnjevale obveznost sistematičnega zbiranja in posredovanja zanesljivih in posodobljenih podatkov Komisiji; poziva jo tudi, naj oceni možnost vzpostavitve skupne zbirke podatkov s sodnimi odločbami o ENP, ki bi uporabljala zgolj anonimizirane podatke in bi postala pametno in učinkovito orodje za ocenjevanje pravosodnega sodelovanja, odkrivanje šibkih točk in boljšo pripravljenost na morebitne prilagoditve; opozarja, da je pravosodno sodelovanje ključni element pri zagotavljanju stabilnosti v socialnih, gospodarskih, okoljskih in digitalnih zadevah; ponovno poziva Komisijo, naj od držav članic zahteva celovite podatke o delovanju mehanizma ENP in naj te podatke vključi v prihodnje poročilo o izvajanju;
11. meni, da so za okrepitev načela lojalnega sodelovanja, določenega v členu 4(3) PEU, in za večje medsebojno zaupanje v nacionalne sisteme kazenskega prava potrebni nadaljnji horizontalni ukrepi, ki bodo omogočili učinkovitejše pravosodno sodelovanje; poudarja, da preverjanje dvojne kaznivosti omejuje vzajemno priznavanje in ga je po mnenju Sodišča Evropske unije treba razlagati ozko; vendar poudarja, da obstaja zaskrbljenost, ker kazniva dejanja, za katera se ne uporablja več načelo dvojne kaznivosti, niso ustrezno opredeljena; ugotavlja, da bi moralo biti vzajemno priznavanje v idealnih okoliščinah samodejno³⁷, brez ponovne proučitve trdnih razlogov za obtožbo, in se odločb ne bi smelo zavrniti, razen če obstajajo razlogi za zavrnitev na podlagi enega od razlogov z izčrpnega seznama iz okvirnega sklepa o ENP ali če obstajajo okoliščine, v katerih je mogoče po mnenju Sodišča Evropske unije omejiti načelo vzajemnega priznavanja in medsebojnega zaupanja med državami članicami;
12. poudarja, da mora načelo vzajemnega priznavanja temeljiti na medsebojnem zaupanju,

³⁵ Gl. na primer sodbo Sodišča, Minister for Justice and Equality, C-216/18 PPU.

³⁶ Gl. sodbi Sodišča, Melloni, C-399/11, točka 63 in C-128/18, Dorobantu, točka 79.

³⁷ Gl. na primer sporočilo Komisije z dne 26. julija 2000 o vzajemnem priznavanju pravnomočnih odločb v kazenskih zadevah (COM(2000)0495).

ki pa ga je mogoče doseči le z zagotavljanjem spoštovanja temeljnih in procesnih pravic osumljencev in obdolžencev v kazenskih postopkih v vsej Uniji; ponovno opozarja, kako pomembno je izvajati direktive o procesnih pravicah, da bi zagotovili pravico do poštenega sojenja; v zvezi s tem poziva Komisijo, naj zagotovi njihovo popolno in pravilno izvrševanje in naj preuči možnost, da po potrebi začne postopek za ugotavljanje kršitev;

13. poziva Komisijo, naj analizira skupna kazniva dejanja v državah članicah, da bi bolje opredelila, kdaj bi bilo treba uporabiti ENP, in olajšala ocene glede sorazmernosti; poziva Komisijo, naj s formalnega in vsebinskega vidika oceni doslednost seznama z 32 kategorijami, za katere preverjanje dvojne kaznivosti ni potrebno, pri čemer naj vključi merilo resnosti, nadnacionalne razsežnosti ali negativnega vpliva kaznivega dejanja na temeljne vrednote Unije; ugotavlja, da je treba vsem, ki sodelujejo pri njegovem izvajanju, zagotoviti večjo pravno varnost in se tako izogniti nepotrebnim sporom; poziva Komisijo, naj v celoti preuči težave pri pripravi, kjer je to mogoče, homogenega seznama kategorij kaznivih dejanj, ki bi temeljil na specifičnih kaznivih dejanjih in interesih, zaščitenih z zakonom; poleg tega predlaga, da se oceni uvedba priloge z opredelitvami za vsak vnos na seznamu, da bi olajšali razumevanje;
14. poudarja, da je treba oceniti, ali se lahko vključijo dodatna kazniva dejanja ali kategorije kaznivih dejanj, kot so kazniva dejanja zoper okolje (npr. kazniva dejanja v zvezi z onesnaževanjem morja z ladij), določene oblike davčne utaje, kazniva dejanja iz sovraštva, spolna zloraba, nasilje na podlagi spola, kazniva dejanja, storjena z digitalnimi sredstvi, kot so kraja identitete, kazniva dejanja, ki vključujejo uporabo nasilja ali resno ogrožajo javni red v državi članici, ter kazniva dejanja zoper ustavno celovitost držav članic, storjena z uporabo nasilja, genocid, zločini proti človeštvu in vojni zločini, v okviru okrepljene zavezanosti držav članic k pravnemu sodelovanju, pravni državi in temeljnim pravicam; poudarja, da bi večja stopnja pravosodnega sodelovanja pri takih kaznivih dejanjih pomagala Uniji pri doseganju prednostnih ciljev, pa tudi pri krepitvi kulture spoštovanja demokracije in pravne države v Uniji;
15. pozdravlja dejstvo, da je Komisija pred nedavnim ustanovila usklajevalno skupino za ENP; meni, da bo ta skupina prispevala h krepitvi hitre izmenjave posodobljenih in zanesljivih informacij in dobrih praks ter h krepitvi sodelovanja, ki lahko privede do enotnejše uporabe ENP med pravosodnimi organi, pa tudi boljše izmenjave informacij med odvetniki, ki zastopajo osebe, ki jih ENP zadeva, v izvršitvenih in odreditvenih državah članicah;
16. opozarja, da je cilj praga za kazni, določenega v členu 2(2) okvirnega sklepa o ENP, zagotoviti sorazmernost ENP; vendar poziva Komisijo, naj preuči možnost znižanja triletnega praga za nekatera kazniva dejanja, kot so trgovina z ljudmi, spolno izkoriščanje otrok ter otroška pornografija;
17. poziva Komisijo, naj pojasni vprašanje stranskih kaznivih dejanj ali kaznivih dejanj, ki so povezana z glavnimi kaznivimi dejanji, ki dosegajo prag ENP, tako da na primer razmisli o posodobitvi priročnika o ENP ali po možnosti uporabi instrumente EU na področju harmonizacije kazenskega prava, vključno z navedbo uporabe ENP v državah članicah v zvezi s tem; ob tem opozarja, da ENP ne ureja predaje zaradi stranskih ali povezanih kaznivih dejanj in bi zato lahko veljalo pravilo specialnosti, ki bi odreditveni državi članici onemogočilo pregon teh kaznivih dejanj;

18. poudarja, da je pomembno natančneje opredeliti naloge in pristojnosti nacionalnih in evropskih organov, vključenih v postopke ENP, ter zagotoviti, da so ti specializirani in imajo praktične izkušnje; potrjuje, da se široka diskrecijska pravica izvršitvenega organa šteje za komaj združljivo z načelom vzajemnega priznavanja ali celo v nasprotju z njim, razen razlogov za nepriznanje iz členov 3 in 4 okvirnega sklepa o ENP ter kot je pojasnilo Sodišče Evropske unije; meni, da je treba pri morebitnem pregledu okvirnega sklepa o ENP vzpostaviti postopek, po katerem lahko ENP v odreditveni državi članici po potrebi potrdi sodnik, sodišče, preiskovalni sodnik ali državni tožilec v skladu s sodno prakso Sodišča Evropske unije, da se odpravijo različne razlage pojma „pravosodni organ“; meni, da bi morala biti diskrecijska pravica v primerih dvojne kaznivosti omejena, če je mogoče zagotoviti pravno varnost v zvezi s kaznivimi dejanji, ki nedvomno spadajo v opredelitev dvojne kaznivosti; potrjuje, da bo izboljšanje načela pravne države, temeljnih pravic, razmer v zaporih in znanja pravnih strokovnjakov o drugih pravnih sistemih prispevalo h krepitvi medsebojnega zaupanja in vzajemnega priznavanja;
19. poziva Komisijo, naj še naprej ocenjuje prenos ENP in drugih instrumentov pravosodnega sodelovanja ter po potrebi sproži postopke za ugotavljanje kršitev;
20. poziva države članice, naj pravočasno in pravilno izvajajo ENP, ustrezne sodbe Sodišča Evropske unije v zvezi z ENP ter druge pravne instrumente o kazenskih zadevah; poudarja, da instrumenti, kot so Okvirni sklep 2008/909/PNZ o premestitvi zapornikov, Okvirni sklep 2008/947/PNZ o spremljevalnih ukrepih in alternativnih sankcijah, EPN, evropski nalog za nadzor in Evropska konvencija o odstopu postopkov v kazenskih zadevah³⁸ dopolnjujejo ENP ter hkrati nudijo uporabne in manj vsiljive alternative; poudarja, da bi se moral ENP uporabljati le, če so bile izčrpane vse druge alternativne možnosti, in da ga države ne bi smele uporabiti v primerih, ko bi manj vsiljiv ukrep privedel do enakih rezultatov, na primer zaslišanja prek videokonference ali sorodna orodja; poziva organe držav članic, naj, kjer je to mogoče, namesto izdaje ENP uporabijo take alternativne instrumente;
21. poziva države članice, naj pravosodnim organom zagotovijo možnost, da odredijo razpoložljivo alternativo pridržanju in prisilnim ukrepom v postopkih v zvezi z ENP, zlasti če oseba privoli v predajo, razen če je zavrnitev nujno potrebna in upravičena;
22. je seznanjen z zaskrbljujočim poročilom Komisije o izvajanju Direktive 2013/48/EU o pravici do dostopa do odvetnika v postopkih na podlagi ENP; poziva Komisijo, naj še naprej ocenjuje, kako države članice spoštujejo direktivo, in sprejme ustrezne ukrepe, vključno s postopki za ugotavljanje kršitev, da bi zagotovila skladnost z njenimi določbami; poziva Komisijo, naj si bolj prizadeva za zagotovitev celovitega izvajanja vseh direktiv o procesnih jamstvih, da bodo imele zahtevane osebe v čezmejnih postopkih zagotovo dostop do učinkovite obrambe; poziva Komisijo, naj razmisli o ukrepanju zaradi neustreznega izvajanja priporočila Komisije z dne 27. novembra 2013 o procesnih jamstvih za ranljive osebe, ki so osumljene ali obdolžene v kazenskem postopku³⁹, zlasti v zvezi z ranljivimi odraslimi osebami;
23. poziva države članice, naj v skladu z Direktivo 2010/64/EU o pravici do tolmačenja in prevajanja v kazenskih postopkih zagotovijo prožnost za jezikovne ureditve v zvezi

³⁸ Pogodba Sveta Evrope št. 073, 15. maj 1972.

³⁹UL C 378, 24.12.2013, str. 8.

ENP ter v zvezi s tem razvijejo in uporabljajo skupne prakse, pri tem pa spoštujejo pravico do tolmačenja in prevajanja za osebe v kazenskih postopkih; v zvezi s tem poziva države članice, naj uvedejo potrebne mehanizme za preprečevanje zamud ali ovir; obžaluje, da Okvirni sklep 2002/584/PNZ ne določa rokov za prenos prevedenih ENP;

24. poziva Komisijo, naj zagotovi enotno uporabo in učinkovito spremljanje rokov;
25. poziva Komisijo, naj Eurojustu in Evropski pravosodni mreži zagotovi ustrezna finančna sredstva za spodbujanje in usklajevanje ENP; obžaluje, da so sedanja proračunska sredstva Komisije za Eurojust nezadostna glede na izzive, s katerimi se sooča agencija v zvezi z vedno večjim številom primerov, in da je zaradi tega njegovo financiranje stagniralo kljub povečani delovni obremenitvi; poudarja, da mora proračun Eurojusta nujno ustrezati njegovim zadolžitvam in prednostnim nalogam, da bo lahko izpolnil svoj mandat; ponovno poziva k vzpostavitvi posebne pravosodne mreže za ENP;
26. poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo ustrezna finančna sredstva za pravno pomoč osebam v postopkih v zvezi z ENP, vključno s pravno pomočjo v odreditveni in izvršitveni državi članici pred odreditvijo predaje, financiranjem ustrezno usposobljenih tolmačev in prevajalcev, posebnim usposabljanjem o ENP za delavce v stroki, všteti policijo, tožilce, sodstvo in zagovornike, zlasti na področjih, kot so vidiki temeljnih pravic pri ENP, ocena sorazmernosti in alternativni ukrepi za pridržanje, zastopanje v primerih ENP ter postopek za vložitev zahteve za izdajo predhodne odločbe Sodišča Evropske unije in jamstva drugih organov držav članic; opozarja na vrednost programov Evropske mreže institucij za izobraževanje v pravosodju, kot so simulacije ENP in jezikovno usposabljanje; poudarja, da bi morali imeti odvetniki za zagotovitev enakosti orožij na voljo ciljno usmerjeno, dostopno in cenovno ugodno usposabljanje; poziva Komisijo, naj spodbuja in olajša zagotavljanje takšnega usposabljanja;
27. poziva Komisijo, naj v sodelovanju z državami članicami podpre in sčasoma nadalje razvije Evropsko mrežo institucij za izobraževanje v pravosodju in obstoječe nacionalne platforme za usposabljanje sodstva ter po potrebi vzpostavi dodatno platformo za usposabljanje strokovnjakov in delavcev v stroki o instrumentih vzajemnega priznavanja, vključno z ENP; potrjuje, da bi jim bilo treba s platformo zagotoviti znanje o tesni povezavi med instrumenti, pa tudi skupen prostor za izmenjavo izkušenj;
28. ugotavlja, da se lahko sodelovanje med organi, tudi v zvezi s spoštovanjem temeljnih pravic, izboljša z uporabo varne tehnologije in digitalizacije; pozdravlja vzpostavitev podatkovne zbirke Agencije EU za temeljne pravice o odvzemih prostosti; zahteva, da se razvije centralizirana podatkovna zbirka o nacionalni sodni praksi na področju uporabe ENP (kot na drugih področjih prava EU)⁴⁰; meni, da bi posebna javna podatkovna zbirka odvetnikov, ki se ukvarjajo z ENP, lahko prispevala k zagotavljanju pravice do dostopa do odvetnika;
29. poziva k rednim pregledom neizvršenih ENP in premisleku o tem, ali bi jih bilo treba skupaj z ustreznimi razpisi ukrepov schengenskega informacijskega sistema druge generacije (SIS II) in Interpola umakniti; poziva tudi k umiku ENP ter ustreznih razpisov ukrepov SIS II in Interpola, če je bil ENP zavržen zaradi obveznih razlogov,

⁴⁰ Gl. evropsko oceno izvajanja ENP, ki jo je pripravila EPRS junija 2020.

kot je načelo *ne bis in idem*;

30. poziva Komisijo, naj v skladu s Protokolom št. 2 k PEU upošteva mnenja nacionalnih parlamentov, če se odloči predlagati zakonodajne akte na področju kazenskega prava EU, saj njihovo sodelovanje zagotavlja preverjanje uporabe načel subsidiarnosti in sorazmernosti v kazenskem pravu EU;

Priporočila o temeljnih pravicah

31. poziva države članice, naj spoštujejo obveznosti iz člena 2 PEU v zvezi s človekovim dostojanstvom, svobodo, demokracijo, enakostjo, pravno državo in človekovimi pravicami, vključno s pravicami manjšin; poudarja, da morajo države članice zagotoviti, da imajo vse osebe, tudi žrtve kaznivih dejanj ali zahtevane osebe iz ENP, katerih pravice in svoboščine iz prava Unije so kršene, pravico do učinkovitega pravnega sredstva pred sodiščem v skladu s členom 47 Listine EU o temeljnih pravicah in uveljavljeno sodno prakso Sodišča Evropske unije; poudarja, da morajo pravna sredstva v izvršitveni državi dosledno upoštevati pravico do učinkovitega pravnega sredstva in biti skladna s časovnim rokom, ki je določen v veljavnem instrumentu o vzajemnem priznavanju, ali, če izrecen časovni rok ni določen, dovolj hitra, da namen procesa vzajemnega priznavanja ni ogrožen;
32. ugotavlja, da čeprav uporaba postopka iz člena 7(1) PEU vpliva na vzajemno priznavanje, mora izvršitveni organ glede na obstoječo sodno prakso Sodišča Evropske unije v vsakem posameznem primeru oceniti, ali obstajajo utemeljeni razlogi za mnenje, da obstaja tveganje kršitve temeljnih pravic osebe po njeni predaji; poudarja, da sprožitev člena 7(1) in (2) PEU ne pomeni samodejnega nepriznavanja zaradi pomena sodelovanja v kazenskih zadevah in delovanja celotnega sistema pravosodnega sodelovanja EU; v zvezi s tem poudarja vlogo Eurojusta pri pomoči državam članicam pri izdajanju ali izvrševanju nalogov, da bi okrepili splošno in medsebojno zaupanje; zato priporoča, da se vzpostavi sistem previdnostnih ukrepov, vključno z začasno ustavitvijo izvajanja instrumenta, da bi okrepili jamstva in zaupanje ter vzajemno priznavanje med državami članicami;
33. poudarja povezavo med razmerami v priporu in ukrepi v zvezi z ENP ter opominja države članice, da člen 3 EKČP in zadevna sodna praksa nalagata državam članicam ne le negativne, temveč tudi pozitivne obveznosti, s tem da od njih zahtevata zagotovitev, da so razmere v zaporih človeka dostojne in da se izvedejo temeljite in učinkovite preiskave, če pride do kršitev teh pravic; poziva Komisijo, naj preuči pravna in finančna sredstva, ki so na voljo na ravni Unije, da bi izboljšala standarde pridržanja;
34. je zaskrbljen zaradi razmer v zaporih v nekaterih državah članicah; v zvezi s tem pozdravlja novo podatkovno zbirko Agencije EU za temeljne pravice o odvzemih prostosti⁴¹ in meni, da je to prvi pozitiven korak k boljši skupni oceni razmer v zaporih v EU;
35. ponovno poziva⁴² države članice, naj izboljšajo slabe razmere v zaporih; poziva

⁴¹ Podatkovna zbirka Agencije EU za temeljne pravice o odvzemih prostosti 2015–2019, <https://fra.europa.eu/en/databases/criminal-detention/criminal-detention/home>.

⁴² Resolucija Evropskega parlamenta z dne 5. oktobra 2017 o zaporniških sistemih in razmerah v zaporih (UL C 346, 27.9.2018, str. 94)

Komisijo, naj v celoti izkoristi možnost financiranja iz strukturnih skladov EU za posodobitev objektov za pridržanje; v zvezi s tem opozarja, da je Svet v svojih sklepih iz leta 2018 o spodbujanju vzajemnega priznavanja s krepitvijo medsebojnega zaupanja⁴³ Komisijo tudi pozval, naj spodbuja uporabo sredstev EU za podporo državam članicam pri reševanju težav zaradi slabih razmer v zaporih;

36. ponovno poudarja pomen mehanizma EU za demokracijo, pravno državo in temeljne pravice, po možnosti v obliki zakonodajnega predloga na podlagi medinstitucionalnega sporazuma, ki bi ga sestavljali letni neodvisni pregled na podlagi dokazov, s katerim bi se ocenilo, kako vse države članice EU spoštujejo člen 2 PEU, in priporočila za posamezne države, da bi izboljšali vzajemno priznavanje med državami članicami; je seznanjen, da bi bil mehanizem EU za demokracijo, pravno državo in temeljne pravice ključno orodje, ki bi prispevalo h krepitvi medsebojnega zaupanja med državami članicami v okviru uporabe okvirnega sklepa o ENP;
37. poziva Komisijo, naj preuči izvedljivost dopolnilnih instrumentov o procesnih pravicah, kot so instrumenti o dopustnosti dokazov in razmerah v zaporih v času pripora pred sojenjem, zlasti na podlagi standardov Sveta Evrope ali višjih standardov, vključno glede časovnih omejitev za pripor pred sojenjem; poudarja, da bi si morala Komisija prizadevati za najvišje standarde, pri tem pa spoštovati načeli subsidiarnosti in sorazmernosti; poziva Komisijo, naj okrepi informacijska orodja za nacionalne izvršilne organe o razmerah med priporom pred sojenjem in prestajanjem zaporne kazni v vsaki državi članici;
38. poziva Komisijo, naj med drugim pripravi oceno skladnosti z načelom *ne bis in idem*, preverjanje sorazmernosti za izdajo ENP, ki bo temeljilo na vseh pomembnih dejavnikih in okoliščinah, kot so teža kaznivega dejanja, ali je primer pripravljen na sojenje, učinek na pravice zahtevane osebe, stroškovne posledice in razpoložljivost ustreznih, manj vsiljivih alternativnih ukrepov, standardizirani postopek posvetovanja, v skladu s katerim si lahko pristojni organi v odreditveni in izvršitveni državi članici izmenjujejo informacije o izvršitvi ENP, zlasti glede sorazmernosti, pripravljenosti na sojenje in sporov o pristojnosti, ter pregled morebitnih zakonodajnih ukrepov v skladu s členom 82(1) PDEU;
39. poziva države članice, naj ratificirajo Opcijski protokol h Konvenciji Združenih narodov proti mučenju;
40. poudarja, da so lahko pomanjkljivosti pri pravosodnem sodelovanju, vključno z ENP, v nasprotju z interesi žrtev in lahko privedejo do odrekanja dostopa do sodnega varstva in pomanjkljive zaščite za žrtve; poudarja, da nekaznovanje zaradi pomanjkljivosti pravosodnega sodelovanja škodljivo in negativno vpliva na pravno državo, pravosodne sisteme ter zaupanje javnosti v institucije, hkrati pa na žrtve in družbo na splošno;
41. poudarja, da se po navedbah Agencije EU za temeljne pravice informacije obtožencem o njihovih procesnih pravicah v kazenskih postopkih razlikujejo po obsegu in načinu posredovanja; poziva države članice, naj vzpostavijo zaščitne ukrepe, s katerimi bodo zagotovile, da bodo posamezniki učinkovito obveščeni o svojih procesnih pravicah, takoj ko so osumljeni storitve kaznivega dejanja;

⁴³ UL C 449, 13.12.2018, str. 6.

42. opozarja na standarde Evropskega sodišča za človekove pravice ter zahteve iz Direktive 2013/48/EU o pravici do dostopa do odvetnika in Direktive 2013/64/EU o pravici do tolmačenja in prevajanja; poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo, da bo pravica do dostopa do odvetnika in pravne pomoči v odreditveni in izvršitveni državi članici zagotovljena tako v zakonodaji kot tudi v praksi;

Za skladen pravni okvir ENP

43. ugotavlja, da je ENP učinkovit; vendar meni, da so glavne težave v zvezi z ENP povezane z njegovo skladnostjo in učinkovitostjo, kjer so še možne izboljšave kljub nekaterim vprašanjem o skladnosti z vrednotami EU in temeljnimi pravicami;
44. poziva Komisijo, naj zagotovi usklajeno politiko vzajemnega priznavanja, ki bo upoštevala sodno prakso Sodišča Evropske unije, sedanjo raven harmonizacije kazenskega prava in postopkov držav članic ter temeljne pravice, priznane z Listino EU o temeljnih pravicah;
45. poziva Komisijo, naj izvede navzkrižno analizo instrumentov vzajemnega priznavanja, da bi preprečila razhajanja ter zagotovila njihovo usklajevanje in pravilno medsebojno delovanje; poziva jo zlasti, naj preuči, kako se instrument uporablja v praksi v različnih državah, in opredeli primere dobre prakse, na podlagi katerih so nalogi, ki jih izdajo nekatere države, pogosto izvršeni, in tudi posebne težave tam, kjer je ugotovljeno posebej veliko število zavrnitev ENP;
46. poudarja, da je treba ugotovljene težave v zvezi s skladnostjo, povezane z izvajanjem okvirnega sklepa o ENP, reševati s kombinacijo praktičnih ukrepov (usposabljanje delavcev v stroki), mehkega prava (priročniki in priporočila), zelo ciljno usmerjene zakonodaje (opredelitev pravosodnega organa, načela *ne bis in idem*, temeljnih pravic itd.), v drugi fazi pa s sredstvi, ki štejejo za potrebna, z upoštevanjem 9. kroga medsebojnega ocenjevanja za dopolnitev ciljno usmerjene zakonodaje (pripor pred sojenjem); meni, da bi si morala Komisija prizadevati za celovito in pravilno izvajanje ENP v vseh državah članicah ob upoštevanju sodne prakse Sodišča Evropske unije;
47. priporoča, naj se srednjeročno spodbuja kodeks EU o pravosodnem sodelovanju v kazenskih zadevah, ki bo sistematična zbirka veljavne zakonodaje in bo zagotavljal pravno varnost in skladnost različnih instrumentov EU;

Izstop Združenega kraljestva iz EU

48. poziva Komisijo, naj nadaljuje pogajanja z Združenim kraljestvom, namenjena ohranjanju standardov EU v zvezi s procesnimi in temeljnimi pravicami osumljenih in obtoženih oseb; izraža zaskrbljenost, da bi se rezultati, doseženi v Združenem kraljestvu od uvedbe ENP, lahko korenito spremenili;

o

o o

49. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic.

12.10.2020

MNENJE ODBORA ZA USTAVNE ZADEVE

za Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve

o izvajanju evropskega naloga za prijetje in postopkov predaje med državami članicami (2019/2207(INI))

Pripravljaivec mnenja: Paulo Rangel

POBUDE

Odbor za ustavne zadeve poziva Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

- A. ker je evropski nalog za prijetje zaradi povezave med evropskim nalogom za prijetje in državljanstvom EU vezan na prosto gibanje oseb, ki temelji na načelu vzajemnega priznavanja; ker je medsebojno zaupanje med državami članicami nujni pogoj za učinkovitost evropskega naloga za prijetje in temelji na vzajemnem spoštovanju temeljnih pravic, kot so določene v Pogodbi o Evropski uniji (PEU) in Listini Evropske unije o temeljnih pravicah;
- B. ker so pomisleki glede nezadostne neodvisnosti nacionalnih pravosodnih organov in razmer v zaporih v nekaterih državah članicah v zadnjih letih privedli do spodkopavanja medsebojnega zaupanja;
- C. ker organi Združenega kraljestva izdajo in izvršujejo znatno število evropskih nalogov za prijetje; ker je v politični izjavi o prihodnjih odnosih zapisano, da bosta Združeno kraljestvo in EU „zagotavljala vključujoče, tesno, uravnoteženo in vzajemno sodelovanje pri kazenskem pregonu in pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah“;
- D. ker pogajanja o novi ureditvi za pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah med EU in Združenim kraljestvom še potekajo;
- E. ker sta člena 10(4) in (5) Protokola 36 k PEU zaradi izstopa Združenega kraljestva iz EU zastarela;
1. poudarja, da je okvirni sklep o evropskem nalogu za prijetje, ki vzpostavlja enega najstarejših instrumentov, osnovanih na vzajemnem priznavanju v kazenskih zadevah, uspešen instrument za pravosodno sodelovanje, ki je omogočil bistvene poenostavitve in pospešitev postopkov predaje med državami članicami EU v primerjavi s tradicionalnimi sistemi sodelovanja pri izročitvah med različnimi jurisdikcijami;

2. priznava, da je okvirni sklep o evropskem nalogu za prijetje temelj evropskega območja svobode, varnosti in pravice ter da je njegovo pravilno izvajanje ključnega pomena za nemoteno sodelovanje med organi kazenskega pregona;
3. priznava, da je izvajanje okvirnega sklepa o evropskem nalogu za prijetje za pravne sisteme v številnih državah članicah dodatno breme, zlasti v zvezi s postopki izročitve lastnih državljanov; ugotavlja, da se pri izvajanju tega sklepa izkazalo, da se kazensko materialno in procesno pravo v različnih državah članicah bistveno razlikuje;
4. meni, da je zaradi čezmejne razsežnosti povečanega števila kaznivih dejanj, vključno tistih, ki so povezana s korupcijo, trgovino z ljudmi, digitalnimi kaznivimi dejanji, okoljsko škodo in nasiljem na podlagi spola, spoštovanje pravne države in temeljnih pravic v državah članicah še pomembnejše, zlasti kar zadeva procesne pravice;
5. poudarja, da se z dokončno odpravo prehodnih ukrepov na področju pravosodja in notranjih zadev iz naslova VII Protokola 36 k PEU poveča odgovornost držav članic v skladu z načelom lojalnega sodelovanja iz člena 4(3) PEU, da se vzdržijo sprejetja kakršnih koli ukrepov, s katerimi bi ogrozile uresničevanje ciljev Unije, vključno s tistimi iz člena 3 PEU;
6. ugotavlja, da izvajanje evropskega naloga za prijetje zaradi pomanjkanja zaupanja med državami članicami še vedno ni popolno; vztraja, da so države članice odgovorne za zagotavljanje visoke ravni medsebojnega zaupanja, ki temelji na njihovi obveznosti spoštovanja Pogodb, Listine Evropske unije o temeljnih pravicah in zakonodaje EU, pa tudi na tem, da njihove institucije upoštevajo vrednote EU, vključno s spoštovanjem načela pravne države in temeljnih pravic (člena 2 in 6 PEU);
7. meni, da načelo vzajemnega priznavanja, na katerem je osnovan sistem evropskega naloga za prijetje, temelji na zaupanju držav članic, da lahko njihovi nacionalni pravni sistemi zagotavljajo enakovredno in učinkovito varstvo temeljnih pravic, ki se priznavajo na ravni EU, zlasti z Listino;
8. zato v zvezi z evropskim nalogom za prijetje poudarja, da so države članice dolžne zagotoviti visoko raven varstva procesnih in temeljnih pravic ter spoštovanje pravne države, pa tudi neodvisnost sodstva, da bi zagotovile učinkovito pravno varstvo; je seznanjen bistvenim razvojem sodne prakse Sodišča Evropske unije, ki je ta načela potrdila;
9. poudarja, da bo vzpostavitev mehanizma EU za demokracijo, pravno državo in temeljne pravice prispevala h krepitvi medsebojnega zaupanja med državami članicami, s tem pa se bo okrepilo tudi upoštevanje načela vzajemnega priznavanja;
10. opozarja, da država članica, ki krši vrednote EU iz člena 2 PEU, zmanjšuje to zaupanje in ogroža izvajanje okvirnega sklepa o evropskem nalogu za prijetje; zato vztraja, da je treba spoštovanje teh vrednot zagotoviti z uvedbo vseh razpoložljivih spremljevalnih in popravnih mehanizmov;
11. v zvezi s tem opozarja na pobudo za cikel pregleda pravne države, ki jo je Komisija napovedala julija 2019, in prvo letno poročilo o stanju pravne države, ki zajema vse države članice, z dne 30. septembra 2020;

12. meni, da bi bilo treba izvajanje okvirnega sklepa o evropskem nalogu za prijetje analizirati ob upoštevanju vzpostavitve takšnega mehanizma; poziva Komisijo, naj posodobi svoj Priročnik o izdaji in izvršitvi evropskega naloga za prijetje, da bo odražal bistven razvoj sodne prakse na tem področju;
13. meni, da so za večje medsebojno zaupanje v nacionalne sisteme kazenskega prava potrebni nadaljnji horizontalni ukrepi, ki bodo omogočili učinkovitejše pravosodno sodelovanje;
14. v zvezi s tem poudarja pomembno vlogo agencij, kot je Agencija EU za pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah (Eurojust), in pobud, kot je nedavna ustanovitev usklajevalne skupine za evropski nalog za prijetje, ki si prizadeva za okrepitev vzajemnega zaupanja;
15. poudarja, da je pomembno zagotoviti, da imajo vse osebe, za katere je izdan evropski nalog za prijetje, zagotovljene procesne pravice, vključno s pravico do obveščeniosti o postopku, do svetovanja in zastopanja s strani odvetnika, do pravne pomoči ter do tolmačenja in prevajanja;
16. poudarja, da bi se moralo načelo vzajemnega priznavanja dosledno uporabljati, ko so za kazniva dejanja iz člena 2(2) okvirnega sklepa o evropskem nalogu za prijetje izpolnjene postopkovne zahteve, vse izjeme pa bi bilo treba razlagati ozko, ne da bi presojali vsebine obtožb;
17. poudarja, da je treba izvajanje okvirnega sklepa o evropskem nalogu za prijetje dodatno izboljšati, tako da bi se med drugim nadaljnje izvajale procesne pravice osumljencev, zagotavljala jamstva za spoštovanje minimalnih standardov glede razmer v zaporih, uporabljalo načelo *ne bis in idem* in izvajala pravila o izvršitvi naloga za prijetje, če je oseba, za katero je izdan evropski nalog za prijetje, mladoletnik, ki zaradi svoje starosti ne more biti kazensko odgovoren za dejanja, na katerih temelji nalog za prijetje v skladu z zakonodajo izvršitvene države članice;
18. poudarja, da je bil okvirni sklep o evropskem nalogu za prijetje sprejet na podlagi medvladnega sodelovanja v okviru nekdanjega tretjega stebra o policijskem in pravosodnem sodelovanju v kazenskih zadevah; priznava prednosti odločitve, da se okvirni sklep o evropskem nalogu za prijetje v celoti vključi v Lizbonsko pogodbo kot uredba EU v smislu člena 288 PDEU in v skladu s členom 10(2) Protokola 36 k PEU, kar bi pomenilo, da bi Evropski parlament odločal v vlogi sozakonodajalca;
19. je prepričan, da bi ta proces „lizbonizacije“ doprinesel k večji demokratični legitimnosti, pravni varnosti in preglednosti, skladnosti z drugimi instrumenti kazenskega prava, sprejetimi na podlagi rednega zakonodajnega postopka, ter omogočil opredelitev pravosodnega organa kot samostojnega pojma v pravu EU; meni, da bi bilo treba v okviru tega postopka med drugim določiti, da mora odreditveni organ dosledno izvajati preizkus sorazmernosti, določiti izrecne razloge za zavrnitev predaje osebe v skladu s členom 6 PEU in Listino o temeljnih pravicah, izrecno določiti, da morajo države članice poročati o tem, kako izdajajo in izvršujejo evropske naloge za prijetje, ter okrepiti izvršilna pooblastila Komisije; vendar opozarja, da to povezovanje ne bi smelo ogroziti hitrega izboljšanja izvajanja veljavnega pravnega okvira;
20. v zvezi s tem predlaga, da Parlament v sedanjem zakonodajnem obdobju organizira

redne predstavitve z državami članicami in Eurojustom, da bi okrepil dialog in preglednost pri izvajanju okvirnega sklepa o evropskem nalogu za prijetje;

21. podpira ponovni pregled seznama kaznivih dejanj iz člena 2(2) okvirnega sklepa o evropskem nalogu za prijetje v skladu z ustreznimi izkušnjami z njegovim izvajanjem;
22. meni, da ima Listina o temeljnih pravicah kot vir primarne zakonodaje vedno prednost pred akti sekundarne zakonodaje o evropskem nalogu za prijetje; vztraja, da morajo države članice in torej njihova sodišča pri izvajanju prava EU spoštovati Listino v skladu z njenim členom 51(1), kar velja, kadar odreditveni pravosodni organ in izvršitveni pravosodni organ uporabljata določbe nacionalne zakonodaje za prenos zakona okvirnega sklepa o evropskem nalogu za prijetje; zato meni, da samodejna predaja ne pride v poštev, kot je potrdilo Sodišče Evropske unije v sodbi Aranyosi (C-404/15); vztraja, da je sodni nadzor vedno potreben, da se med drugim preveri, ali je bila sprejeta zakonita odločitev, ali je bil vključen pristojni organ in ali so bile spoštovane temeljne pravice; ugotavlja, da mora pravosodni organ izvršitvene države članice, kadar ima dokaze o dejanskem tveganju kršitve temeljnih pravic v odreditveni državi članici, pri odločanju o predaji osebe organom odreditvene države članice oceniti, ali ta nevarnost obstaja;
23. ugotavlja, da je izstop Združenega kraljestva iz Evropske unije priložnost za nadaljnje poenotenje kazensko-pravnega območja; opominja, da je v politični izjavi o prihodnjih odnosih zapisano, da bosta Združeno kraljestvo in EU „zagotavljala vključujoče, tesno, uravnoteženo in vzajemno sodelovanje pri kazenskem pregonu in pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah“;
24. poudarja, da bosta morala EU in Združeno kraljestvo ponovno uporabljati Evropsko konvencijo Sveta Evrope o izročitvi iz leta 1957, ki namesto tehničnih vključuje precej počasnejše postopke politične in diplomatske narave, če do konca prehodnega obdobja ne bosta dosegla novega sporazuma o izročitvi v okviru splošnega sporazuma o partnerstvu;
25. vztraja, da je treba vse sporazume med EU in Združenim kraljestvom na področju pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah med drugim podpreti z njunimi zavezami glede temeljnih pravic, z nadaljnjim spoštovanjem in izvajanjem evropske konvencije o človekovih pravicah, spoštovanjem načela prepovedi ponovnega sojenja o isti stvari in procesnih pravic, pa tudi z vlogo Sodišča Evropske unije v tej zadevi.

INFORMACIJE O SPREJETJU V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

Datum sprejetja	12.10.2020
Izid končnega glasovanja	+ : 23 - : 5 0 : 0
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Gerolf Annemans, Gabriele Bischoff, Damian Boeselager, Geert Bourgeois, Fabio Massimo Castaldo, Leila Chaibi, Włodzimierz Cimoszewicz, Gwendoline Delbos-Corfield, Pascal Durand, Daniel Freund, Charles Goerens, Esteban González Pons, Sandro Gozi, Brice Hortefeux, Laura Huhtasaari, Giuliano Pisapia, Paulo Rangel, Antonio Maria Rinaldi, Domènec Ruiz Devesa, Helmut Scholz, Antonio Tajani, László Trócsányi, Mihai Tudose, Loránt Vincze, Rainer Wieland
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Jorge Buxadé Villalba, Sophia in 't Veld, Miapetra Kumpula-Natri

**POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU
V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE**

23	+
GUE/NGL	Leila Chaïbi, Helmut Scholz
NI	Fabio Massimo Castaldo
PPE	Esteban González Pons, Brice Hortefeux, Paulo Rangel, Antonio Tajani, László Trócsányi, Loránt Vincze, Rainer Wieland
RENEW	Pascal Durand, Charles Goerens, Sandro Gozi, Sophia in 't Veld
S&D	Gabriele Bischoff, Włodzimierz Cimoszewicz, Miapetra Kumpula Natri, Giuliano Pisapia, Domènec Ruiz Devesa, Mihai Tudose
VERTS/ALE	Damian Boeselager, Gwendoline Delbos Corfield, Daniel Freund

5	-
ECR	Geert Bourgeois, Jorge Buxadé Villalba
ID	Gerolf Annemans, Laura Huhtasaari, Antonio Maria Rinaldi

0	0

Uporabljeni znaki:

+ : za

- : proti

0 : vzdržani

INFORMACIJE O SPREJETJU V PRISTOJNEM ODBORU

Datum sprejetja	1.12.2020
Izid končnega glasovanja	+: 45 -: 14 0: 9
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Magdalena Adamowicz, Katarina Barley, Pietro Bartolo, Nicolas Bay, Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Ioan-Rareş Bogdan, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Jorge Buxadé Villalba, Damien Carême, Caterina Chinnici, Marcel de Graaff, Anna Júlia Donáth, Lena Düpont, Cornelia Ernst, Laura Ferrara, Nicolaus Fest, Jean-Paul Garraud, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Andrzej Halicki, Balázs Hidvéghi, Evin Incir, Sophia in 't Veld, Patryk Jaki, Lívía Járóka, Marina Kaljurand, Assita Kanko, Fabienne Keller, Peter Kofod, Łukasz Kohut, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Nuno Melo, Nadine Morano, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Nicola Procaccini, Emil Radev, Paulo Rangel, Terry Reintke, Diana Riba i Giner, Ralf Seekatz, Michal Šimečka, Birgit Sippel, Martin Sonneborn, Tineke Strik, Ramona Strugariu, Annalisa Tardino, Tomas Tobé, Dragoş Tudorache, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Bettina Vollath, Jadwiga Wiśniewska, Elena Jončeva (Elena Yoncheva), Javier Zarzalejos
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Beata Kempa, Leopoldo López Gil, Kris Peeters, Anne-Sophie Pelletier, Sira Rego, Franco Roberti, Miguel Urbán Crespo, Hilde Vautmans

**POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU
V PRISTOJNEM ODBORU**

45	+
PPE	Magdalena Adamowicz, Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Ioan-Rareş Bogdan, Lena Düpont, Andrzej Halicki, Balázs Hidvéghi, Livia Járóka, Jeroen Lenaers, Leopoldo López Gil, Nuno Melo, Nadine Morano, Kris Peeters, Emil Radev, Paulo Rangel, Ralf Seekatz, Tomas Tobé, Javier Zarzalejos
S&D	Katarina Barley, Pietro Bartolo, Caterina Chinnici, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Marina Kaljurand, Łukasz Kohut, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Franco Roberti, Birgit Sippel, Bettina Vollath, Elena Jončeva (Elena Yoncheva)
Renew	Anna Júlia Donáth, Sophia in 't Veld, Fabienne Keller, Moritz Körner, Maite Pagazaurtundúa, Michal Šimečka, Ramona Strugariu, Dragoş Tudorache, Hilde Vautmans
Verts/ALE	Alice Kuhnke
ECR	Patryk Jaki, Beata Kempa
NI	Laura Ferrara

14	-
ID	Marcel de Graaff, Nicolaus Fest, Tom Vandendriessche
Verts/ALE	Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Damien Carême, Terry Reintke, Diana Riba i Giner, Tineke Strik
GUE/NGL	Cornelia Ernst, Anne-Sophie Pelletier, Sira Rego, Miguel Urbán Crespo,
NI	Milan Uhrík

9	0
ID	Nicolas Bay, Jean-Paul Garraud, Peter Kofod, Annalisa Tardino
ECR	Jorge Buxadé Villalba, Assita Kanko, Nicola Procaccini, Jadwiga Wiśniewska
NI	Martin Sonneborn

Uporabljeni znaki:

+ : za

- : proti

0 : vzdržani